

Zeg niet 'Chinees Paviljoen', maar 'Paleis van de Zijderoutes': vzw die verloederd gebouw wil herstellen, heeft grootse plannen

Het Chinees Paviljoen is ingepakt als een praline in een doosje.

Nu er een vzw aangeduid is die het Chinees Paviljoen nieuw leven wil inblazen, mochten de bouwhekkens voor het eerst in ruim tien jaar nog eens open. “De toestand is ernstig, maar het is nog niet te laat”, zeggen de initiatiefnemers. Wij keken onze ogen uit.

Wie langs de A12 Brussel inrijdt, ziet het Chinees Paviljoen uitsteken tussen het lozer. Het is een droeve aanblik. Al sinds 2013 is het gesloten voor publiek. Uit veiligheidsoverwegingen staat er een cirkel van aluminium afrasteringen rond. De houten erkers langs de voorzijde zijn gestut met gele pijlers. Op het gelijkvloers heeft de Regie der Gebouwen de ramen en deuren dichtgetimmerd met houten panelen.

Al die jaren stond alles in het teken van de schadebeperking. In de exotische folly die het Chinees Paviljoen is, moest vooral niet nog meer water binnensijpelen. Dus werd het gebouw hermetisch ingepakt, als een praline in een doosje.

Vanaf dan ging het niet meer ingrijpend achteruit, maar het ging ook niet vooruit. Twee personen konden dat nietmeer aanzien en klopten aan bij staatssecretaris Mathieu Michel (MR), bevoegd voor de Regie der Gebouwen. Zij zijn de trekkers van een vzw die het Chinees Paviljoen nieuw leven wil inblazen. Diane Hennebert zette eerder

haar schouders onder de restauratie van het Atomium en de Villa Empain. Piet Steel was als diplomaat actief in Hongkong en Vietnam. In haar allerlaatste ministerraad besliste de federale regering dat de vzw het monument in

concessie krijgt voor dertig jaar. Ook de Regie der Gebouwen en de FOD Buitenlandse Zaken maken er deel van uit.

Nog geen eurocent

De vzw neemt de restauratie, de bewaring en de uitbating van het Chinees Paviljoen op zich. “Dat zal gebeuren met privégeld”, zei Hennebert op een persconferentie ter plaatse. “Het zal tijd en energie vergen. Het gebouw heeft schade geleden, maar het is nog niet te laat.” Er ligt inderdaad werk op de plank: de vzw is nog niet opgericht, er is nog geen eurocent beschikbaar. Een titel is er wel. “Dit schitterende gebouw is zoveel meer dan een paviljoen”, zegt Hennebert. “Het interieur is uitgewerkt in verschillende Aziatische stijlen. Een benaming als Paleis van de Zijderoutes is meer op zijn plaats.”

Diane Hennebert: “Dit is zoveel meer dan een paviljoen.” — © Kristof Vadino

Voor de exploitatie hoopt de vzw een brug te slaan tussen cultuur en economie. Het gebouw heeft potentieel om aan te slaan bij toeristen, en biedt met zijn drie verdiepingen mogelijkheden voor culturele activiteiten en evenementen. “Overdag kan een breed publiek het gebouw bewonderen en tentoonstellingen bekijken”, zegt Hennebert. “We beperken ons niet tot China, maar mikken op de brede Aziatische cultuur. Ik geloof in een mix van verschillende culturen en periodes. Er is al een eerste tentoonstelling over textiel in de maak. 's Avonds zijn er volop mogelijkheden voor events voor een beperkt publiek.”

Toen de eerste plannen gelanceerd werden, was er sprake van restauratiekosten van vijf miljoen euro. Een maand later is dat “vijf tot zes miljoen”. Volgens onze informatie is dat bedrag niet op een recente studie gebaseerd en bovendien eerder conservatief ingeschat. Met dat geld kan het dak waterdicht gemaakt worden en de houten loggia gestabiliseerd worden. Het gebouw bestaat namelijk uit bakstenen muren, waar houtsnijwerk uit Shanghai extern aan bevestigd is. Die houten toevoegingen zijn zwaar en niet optimaal verankerd. Met vijf miljoenzal allicht niet alle waterschade aan het interieur kunnen opgevangen worden.

Aapjes Uit een rondgang blijkt dat de bovenste verdieping water te slikken kreeg. In één kamer zijn de brokstukken van de plafondbezetting bij elkaar gebezemd. Nabij de loggia vertonen de houten wandpanelen en de parketvloersporen van water. Maar uit de rondgang blijkt vooral wat een van de pot gerukt juweel dit paviljoen eigenlijk is.

© Kristof Vadino

Koning Leopold II bestelde het na de Wereldtentoonstelling van 1900 in Parijs en liet er de jonge decorateur Georges-Louis Claude op los. Zo komt het dat een Chinees gebouw op het gelijkvloers overdadig versierde Louis XV-elementen heeft. Een Frans aandoende sierboog en trapleuning blijken bij nader inzien Aziatische aapjes en personages te vertonen. De sanitaire ruimte is in onvervalste art nouveau uitgewerkt. Twee zijsalons zijn met Delfts en Saksisch porselein versierd – de laatste met taferelen uit de fabels van Jean de La Fontaine. Het is een wonderlijk eclectisch interieur, met Chinese en Japanse elementen en zelfs invloed uit de Khmer-cultuur. De zoektocht om de authentieke inboedelstukken van het Paviljoen – pardon: Paleis – op te sporen zal in de praktijk reusachtig meevallen. Tot 2013 presenteerde het Museum voor Kunst en Geschiedenis hier objecten uit zijn Aziatische collectie. Toen het die overbracht naar veiliger oorden zijn ze, samen met het op maat gemaakte meubilair en losse ornamentiek, in een inventaris opgenomen. De stukken liggen in het Jubelpark te wachten tot er betere tijden aanbreken. Het museum liet al weten bereid te zijn collectiestukken over te brengen om het nieuwe project in te vullen.